

Opleiding specialist digitale geletterdheid

Studiegids

BVS-schooladvies

Vondellaan 50

3521 GH Utrecht

030-2819656

admin@bvs-schooladvies.nl

www.bvs-schooladvies.nl

Inhoud

Inleiding	3
Doelgroep.....	4
Resultaat.....	4
Algemene informatie	5
Data	5
Werkwijze van de opleiding	6
Beoordeling.....	7
Studielast	7
Docenten	7
Opleidingscoördinator.....	7
Overige docenten	7
Literatuurlijst	8
Verplichte werken	8
Aanvullende literatuur	8

Inleiding

De opleiding *specialist digitale geletterdheid* hebben we samen met Bureau Jeugd & Media vormgegeven en beantwoordt de vraag van vrijeschoolstichtingen om onderwijs rondom digitale geletterdheid goed te borgen op de vrijescholen. Net als andere onderwerpen, zoals taal en rekenen, is een specialist op het gebied van mediawijsheid van belang voor de onderwijskwaliteit.

In de opleiding ontwikkel je een visie op digitale geletterdheid, en geeft je handvatten om het leergebied vorm te geven. Na de opleiding kun je als specialist digitale geletterdheid fungeren in je school.

We hanteren de nieuwe kerndoelen (2024) en verbinden we de meest recente wetenschappelijke en maatschappelijk inzichten met de antroposofische menskunde.

Doelgroep

Deze achtdaagse opleiding richt zich op het onderwijs in groep 1 t/m 8 en is bedoeld voor:

- Leerkracht (of onderwijsprofessional)
- Coördinator (mediawijsheid, digitale geletterdheid)

Die

- Affiniteit heeft met 'digitaal geletterdheid'
- Werkzaam is op een vrijeschool
- Diens ervaringen in de praktijk kan toepassen
- Op steun kan rekenen van directie bij het uitvoeren van de opdrachten in deze pilotfase, visie ontwikkeling, proeftuintjes in uitvoering klassen 4,5 en 6
- Een motivatiebrief* heeft geschreven waarin de opleidingswens, de betrokkenheid en de status en ondersteuning van de directie binnen de eigen school beschreven staat.

*een motivatiebrief is van belang om de implementatie van de visie en beleid te kunnen waarborgen.

Resultaat

- Je hebt kennis van en visieontwikkeling die past bij het vrijeschoolcurriculum.
- Je beschikt over een schooleigen visie op digitale geletterdheid
- Je bent op de hoogte van veranderstrategieën om van visie en beleid tot een implementatievoorstel te komen
- Je hebt handvatten om digitale geletterdheid te integreren in het vrijeschoollesaanbod.
- Je bent in staat digitale geletterdheid in een team uit te dragen en te fungeren als vraagbaak en inspirator voor het team
- Je hebt kennis en handvatten om ouderavonden rondom digitale geletterdheid/mediawijsheid te kunnen verzorgen
- Je bent op de hoogte van de actuele ontwikkelingen rondom digitale geletterdheid.

Algemene informatie

Digitale geletterdheid is een nieuw leergebied wat valt onder de basisvaardigheden in het curriculum. Leerlingen zijn digitaal geletterd als ze bewust, verantwoordelijk, kritisch en creatief gebruik kunnen maken van digitale technologie, digitale media en andere technologieën die nodig zijn om toegang te krijgen tot informatie en om actief te kunnen deelnemen aan de hedendaagse én toekomstige (informatie)samenleving. Ook vrijescholen oriënteren zich op dit nieuwe leergebied. Bureau Jeugd & Media en BVS-schooladvies schrijven een publicatie over digitale geletterdheid op de vrijeschool (oplevering volgt in de loop van 2024), deels gefinancierd door verschillende vrijeschoolstichtingen. Deze publicatie dient als inspiratiebron voor vrije basisscholen die duurzaam aan de slag willen met digitale geletterdheid. In deze publicatie beschrijven we de visie, ontwikkelen we een leerlijn, delen we ervaringen van vrijescholen die al langer bezig zijn en geven we een aantal concrete lessenreeksen en talloze tips om digitale geletterdheid te implementeren in het curriculum.

Data

De data van de opleidingsdagen bij BVS zijn te vinden op onze website. Klik op de link of scan de QR code.

<https://www.bvs-schooladvies.nl/product/opleiding-specialist-digitale-geletterdheid/>

Werkwijze van de opleiding

Per bijeenkomst behandelen we

1. Visie rondom digitale geletterdheid vertalen naar de vrijeschoolcontext
 - Leeftijd fasen in relatie tot digitale geletterdheid
 - Denken voelen willen in relatie tot digitale geletterdheid
 - Ouders en leerlingen betrekken bij de start van visie vorming omtrent digitale geletterdheid
 - Opdracht 'naar een gedragen schoolvisie' introduceren.
 - Verandermodellen introduceren
2. Leerlijn introduceren en doorzien
 - Leerlijnen van kleutertijd- klas 6
 - Overzicht lessenseries klas 4, 5 en 6: welke concrete opdrachten geven we in welke lessen?
 - Onderdelen praktisch doen om zo te ervaren en kunnen koppelen aan de eigen klas/school.
 - Eigen vondsten en tips overig materiaal met elkaar delen
3. Overgang van analoog naar digitaal
 - Vertelkunst inzetten: welke beelden gebruiken
 - Gebruik maken van beeld, geluid en digitale middelen; van analoog naar digitaal
 - Door met onderdelen uit de lessenseries
4. Verandermanagement 1
 - Handvatten om te komen tot het implementeren van digitale geletterdheid in de school en een breed gedragen visie op de leerlijn en lessen ontwikkelen.
 - Terugkomen op de opdracht 'naar een gedragen schoolvisie'
 - Ouderavonden vormgeven, scheppen en creëren werkvormen en materiaal ontwerpen voor ouderavonden.
5. Materiaal en digitale infrastructuur
 - Ochtend: welke materialen/ mogelijkheden zijn er voorhanden en welke keuzes kan een school maken?
 - Middag: digitale gereedschappen verkennen, we vragen externe experts een presentatie of workshop te verzorgen, bv bureau Halt, contact mediacoaches van de bibliotheken.
6. Verandermanagement 2
 - Door met de opdracht 'naar een gedragen schoolvisie'
 - Ouderavonden bespreken
 - Ervaringen uitwisselen over de inmiddels gegeven lessenseries klas 4, 5 en 6
 - Intervisie
7. "Naar een gedragen schoolvisie" op de zeepkist
 - Gesprekken met ouders

- Input voor de kleutertijd
 - Lessenseries klas 4, 5 en 6
8. Digitale geletterdheid en de koppeling naar periode onderwijs, vaklessen en burgerschap
- Presentaties opdracht visie + veranderingen
 - Periodeontwerp
 - Informatievaardigheden
 - Ethische vraagstukken: wat komt er in de toekomst op ons af?

Beoordeling

Om een certificaat te krijgen is de afspraak dat je alle bijeenkomsten bent geweest en je huiswerkopdrachten hebt gemaakt.

Schriftelijke opdracht “naar een gedragen schoolvisie” lever je in en presenteer je op de laatste bijeenkomst.

Studielast

De studielast, uitgedrukt in studiebelastingsuren, betreft voor de hele opleiding 120 uren:

- Contacturen: 60 uur
- Huiswerkopdrachten: 60 uur

Docenten

Opleidingscoördinator

Lisette Stoop

l.stoop@bvs-schooladvies.nl

06-14 14 13 93

Overige docenten

Annechien Wijnbergh

06-52 05 59 43

a.wijnbergh@bvs-schooladvies.nl

Freek Zwanenberg

06-16 19 55 44

freek.zwanenberg@bureaujeugdenmedia.nl

Literatuurlijst

Verplichte werken

- BVS-schooladvies (2024), *Digitale geletterdheid op de vrijeschool – leerlijnen en bouwstenen*. BVS-schooladvies
- BVS-schooladvies (2024), *Wat je moet weten over de digitale wereld*. BVS-schooladvies
- BVS-schooladvies (2025), *Digitale geletterdheid – klas 4 lessenserie*. BVS-schooladvies
- BVS-schooladvies (2025), *Digitale geletterdheid – klas 5 lessenserie*. BVS-schooladvies
- BVS-schooladvies (2025), *Digitale geletterdheid – klas 6 lessenserie*. BVS-schooladvies

Aanvullende literatuur

- Bund der Freie Waldorfschulen, *Media-educatie in vrije scholen*. ECSWE
- Hart, W. (2012), *Verdraaide organisaties*. Uitgeverij Boom
- Hübner, E. (2023), *Waldorfpedagogie in het tijdperk van het alledaagse medialeven*. ISBN: 978 90 77611 43 2
- Scheler, K. (2020), *Gezond opgroeien in de digitale mediawereld*. Pentagon
- Schoorel, E. (2015), *Beeldscherm beelden*. Christofoor
- Schmidt, R. (2021), *Digital media and computer studies*. European Council for Steiner Waldorf Education A. I. S. B. L. (gedownload op 2 april 2025: <https://ecswe.eu/wp-content/uploads/2021/11/Curriculum-Digital-Media-and-Computer-Studies.pdf>)
- Vermaak, H. (2017), *Iedereen verandert, nu wij nog*. Vakmedianet management B.V.
- Jonathan Haidt, (2024) *Generatie angststoornis*, Uitgeverij Ten Have